

รายงานการประชุมคณะกรรมการประสานนโยบายและแผนการดำเนินงานว่าด้วยการจัดการสารเคมี
ครั้งที่ ๒/๒๕๖๐

วันที่ ๑๒ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๐ เวลา ๐๙.๓๐ น.

ณ ห้องประชุมชัยนาทนเรนทร อาคาร ๑ ชั้น ๑ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา

ผู้มาประชุม

๑.	นายสุวิทย์ วิบุลผลประเสริฐ	ผู้ทรงคุณวุฒิ	ประธานอนุกรรมการ
๒.	นายพูลลาภ ฉันทวิจิตรวงศ์	รองเลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา แทนเลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา	รองประธานและ อนุกรรมการ
๓.	นายยงยุทธ ไข่มุก	ผู้เชี่ยวชาญด้านวัตถุอันตรายทางการเกษตร แทนอธิบดีกรมวิชาการเกษตร	รองประธานและ อนุกรรมการ
๔.	นางจริยา มิตรอุปถัมภ์	นักวิทยาศาสตร์เชี่ยวชาญ แทนอธิบดีกรมโรงงานอุตสาหกรรม	รองประธานและ อนุกรรมการ
๕.	พล.ต.กิติ ปัทมานนท์	เสนาธิการกรมการอุตสาหกรรมทหาร แทนเจ้ากรมการอุตสาหกรรมทหาร ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ และพลังงานทหาร	อนุกรรมการ
๖.	นางสุดิฉิดา หมี่ทอง	นักวิทยาศาสตร์การแพทย์เชี่ยวชาญเฉพาะ ด้านเครื่องสำอางและวัตถุอันตราย แทนอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์	อนุกรรมการ
๗.	นางสาวอังสนา โตกิจกล้า	ผู้อำนวยการกองมาตรฐานระบบวิจัย แทนเลขาธิการคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ	อนุกรรมการ
๘.	นางอนงค์ ชานะมูล	ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและฝึกอบรม ด้านสิ่งแวดล้อม แทนอธิบดีกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม	อนุกรรมการ
๙.	นางสาวอัมพร ชาทบุษยมาส	ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและ การสื่อสาร สำนักปลัดกระทรวงคมนาคม	อนุกรรมการ
๑๐.	นางสุวลี รักภานิชสิริ	ผู้อำนวยการฝ่ายสิ่งแวดล้อม แทนผู้ว่าการการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย	อนุกรรมการ
๑๑.	นายไพฑูรย์ งามมุข	หัวหน้ากลุ่มงานจัดการสารเคมีและวัตถุอันตราย แทนผู้อำนวยการสำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร	อนุกรรมการ
๑๒.	นางสุดา สิ้นสุวรรณรักษ์	ผู้จัดการงานอาชีพอนามัยและสิ่งแวดล้อม แทนผู้อำนวยการศูนย์นาโนเทคโนโลยีแห่งชาติ	อนุกรรมการ
๑๓.	นางสาวนลินี ศรีพวง	นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ แทนอธิบดีกรมควบคุมโรค	อนุกรรมการ
๑๔.	นางสาววันทนา ไสสอาด	เศรษฐกรชำนาญการพิเศษ แทนผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง	อนุกรรมการ
๑๕.	นางพัชรมณต์ ศิริเลิศวิมล	นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ แทนอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร	อนุกรรมการ

๑๖.	นางสาวปริญญ์ ใหม้เจริญศรี	นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ แทนอธิบดีกรมอนามัย	อนุกรรมการ
๑๗.	นางสาวณัฐเอก ดุษฎีประเสริฐ	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ แทนเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	อนุกรรมการ
๑๘.	นายสันติ โกมลหทัย	นักวิทยาศาสตร์ชำนาญการ แทนอธิบดีกรมศุลกากร	อนุกรรมการ
๑๙.	นางวราภรณ์ ชาญธวัชชัย	นักวิชาการแรงงานชำนาญการ แทนอธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน	อนุกรรมการ
๒๐.	นายตามพ์ เศรษฐจันท	นักวิจัยชำนาญการ แทนรองประธานสถาบันวิจัยจุฬาภรณ์	อนุกรรมการ
๒๑.	นายรัชชานนท์ ประจำคำ	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ แทนเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ	อนุกรรมการ
๒๒.	นางสาวสรโรจน์ สุขมลสันต์	นักวิชาการ แทนประธานมูลนิธิสาธารณสุขกับการพัฒนา	อนุกรรมการ
๒๓.	นายชาพล รัตนพันธุ์	ผู้อำนวยการกองแผนงานและวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา	อนุกรรมการและ เลขานุการร่วม
๒๔.	นางอมรรัตน์ สีนะนิกุล	เภสัชกรชำนาญการพิเศษ กองแผนงานและวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา	อนุกรรมการและ ผู้ช่วยเลขานุการ
๒๕.	นางสาวประไพศรี อาสนรัตน์จินดา	นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ สำนักจัดการกากของเสียและสารอันตราย กรมควบคุมมลพิษ	อนุกรรมการและ ผู้ช่วยเลขานุการ

ผู้ไม่มาประชุมเนื่องจากติดราชการ/ภารกิจอื่น ๆ

๑. อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ
๒. ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ
๓. อธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
๔. ประธานกลุ่มอุตสาหกรรมเคมี สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
๕. ผู้อำนวยการสำนักจัดการกากของเสียและสารอันตราย กรมควบคุมมลพิษ

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑. นางสาวจากรุวรรณ ลิ้มสัจจะสกุล ผู้อำนวยการสำนักคุณภาพและความปลอดภัยอาหาร
กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
๒. นางเมณะกา วิวน นักวิทยาศาสตร์ชำนาญการ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
๓. นายอัญญาพัฒน์ จันทร์เสลา นักวิชาการสุขาภิบาลชำนาญการ สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร
๔. นางสาวชลันดา มุลมี นักวิชาการคอมพิวเตอร์ชำนาญการ
ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักปลัดกระทรวงคมนาคม
๕. พ.อ.หญิง ปณิตดา โกมลมาจร นายทหารปฏิบัติการ ประจำโรงงานเภสัชกรรมทหาร ศูนย์การอุตสาหกรรม
ป้องกันประเทศและพลังงานทหาร ช่วยราชการ กรมการอุตสาหกรรมทหาร
๖. ร.ท.พิสิฐ บูรณะพิมพ์ ประจำแผนกควบคุมอาวุธปืน กรมการอุตสาหกรรมทหาร
ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร

๗. นายชินภ กุระสุวรรณ นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๘. นางสาวจิราภรณ์ นิจจันทร์พันธ์ นักวิทยาศาสตร์การแพทย์ปฏิบัติการ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
๙. นางยุวรี อินนา นักวิชาการอิสระ
๑๐. ผศ.ดร.อำมร อินทร์สังข์ อาจารย์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
๑๑. นางสาวพิชญา ศักดิ์ศรีพาณิชย์ เกษตรกรปฏิบัติการ กองแผนงานและวิชาการ
สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
๑๒. นางสาวกิริณา รุณภัย เกษตรกรปฏิบัติการ กองแผนงานและวิชาการ
สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา

เริ่มประชุม เวลา ๐๙.๓๐ น.

ประธานฯ กล่าวเปิดการประชุมและดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุมคณะกรรมการประสานนโยบายและแผนการดำเนินงานว่าด้วยการจัดการสารเคมี ครั้งที่ ๒/๒๕๖๐

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งที่ประชุมทราบ

**๑.๑ คำสั่งคณะกรรมการประสานนโยบายและแผนการดำเนินงานว่าด้วยการจัดการสารเคมี
ที่ ๑/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๑๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานพัฒนาแผนยุทธศาสตร์การจัดการสารเคมี
แห่งชาติ ฉบับที่ ๕**

ฝ่ายเลขานุการฯ รายงานที่ประชุมว่า จากมติคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการพัฒนายุทธศาสตร์การจัดการสารเคมี ในการประชุมฯ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๐ เห็นชอบให้พัฒนาแผนยุทธศาสตร์การจัดการสารเคมีแห่งชาติ ฉบับที่ ๕ เป็นแผนระยะยาว ๑๐ ปี และทบทวนทุก ๕ ปี ให้สอดคล้องกับปัจจัยในประเทศและต่างประเทศที่เปลี่ยนแปลง และให้แต่งตั้งคณะทำงานพัฒนาแผนยุทธศาสตร์การจัดการสารเคมีแห่งชาติ ฉบับที่ ๕ ขึ้น ภายใต้คณะกรรมการประสานนโยบายและแผนฯ รับผิดชอบภารกิจดังกล่าว ต่อมาในการประชุมคณะกรรมการประสานนโยบายและแผนฯ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๘ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ มีมติให้แต่งตั้งคณะทำงานพัฒนาแผนยุทธศาสตร์ฯ ฉบับที่ ๕ ซึ่งประธานอนุกรรมการฯ ได้ลงนามคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานฯ เรียบร้อยแล้ว รายละเอียดองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ตามเอกสารประกอบการประชุมหมายเลข ๔.๑/๒

มติที่ประชุม

รับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการประสานนโยบายและแผนฯ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๘ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๐

ฝ่ายเลขานุการฯ (สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา) ได้จัดส่งรายงานการประชุมคณะกรรมการประสานนโยบายและแผนฯ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๘ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ ให้คณะกรรมการฯ พิจารณารับรองตามหนังสือสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ที่ สช ๑๐๐๔.๐๘/ว ๔๐ ลงวันที่ ๒๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ และขอให้พิจารณารับรองภายในวันที่ ๔ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ ปรากฏว่ามีผู้ขอแก้ไขรายงานการประชุมฯ ๓ หน่วยงาน ดังนี้

๑. ผู้แทนกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ขอแก้ไขรายชื่อและตำแหน่งผู้มาประชุม ลำดับที่ ๘ จากเดิมเป็น “นางมณีรัตน์ อดุลยประภากร ผู้อำนวยการส่วนนโยบายภัยจากมนุษย์และความมั่นคง”

๒. ผู้แทนกรมควบคุมมลพิษ ขอแก้ไขหน้า ๕ บรรทัดที่ ๒๓ จาก “๒๔ มิถุนายน ๒๕๖๐” เป็น “๒๓ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๐”

๓. ผู้แทนสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ ขอแก้ไขรายชื่อผู้มาประชุม ลำดับที่ ๑๕ จากเดิมเป็น “นางสาว อสิตา แก้วสอาด” และรายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม ลำดับที่ ๖ จากเดิมเป็น “นายรัชชานนท์ ประจักษ์คำย”

ทั้งนี้ฝ่ายเลขานุการฯ ได้แก้ไขรายงานการประชุมดังกล่าวแล้ว ในการนี้ จึงเสนอที่ประชุมฯ พิจารณารับรองอีกครั้ง รายละเอียดตามเอกสารประกอบการประชุมหมายเลข ๒

ความเห็นที่ประชุม

ผู้แทนสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง ขอเปลี่ยนแปลงรายชื่อผู้มาประชุมลำดับที่ ๑๑ “นางสาววันทนา ไสสอาด” เป็นผู้เข้าร่วมประชุม เนื่องจากในการประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๖๐ ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลังยังไม่ได้แต่งตั้งให้เป็นผู้แทนสำรองในคณะอนุกรรมการฯ

มติที่ประชุม

เมื่อไม่มีผู้ใด ขอแก้ไขรายงานการประชุมอีก ที่ประชุมจึงรับรองรายงานการประชุมคณะอนุกรรมการฯ ประสานนโยบายและแผนฯ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๐

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องเสนอเพื่อทราบ

๓.๑ สรุปผลการประชุมวิชาการระดับชาติเพื่อการจัดการสารเคมี ครั้งที่ ๑ ระหว่างวันที่ ๑๙ - ๒๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ ณ โรงแรมมิราเคิล แกรนด์ คอนเวนชั่น กรุงเทพมหานคร พร้อมข้อเสนอแนะ

ฝ่ายเลขานุการฯ (สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา) สรุปผลการประชุมวิชาการระดับชาติเพื่อการจัดการสารเคมี ครั้งที่ ๑ จัดขึ้นเมื่อวันที่ ๑๙ - ๒๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ ณ โรงแรมมิราเคิล แกรนด์ คอนเวนชั่น กรุงเทพมหานคร ภายใต้หัวข้อ “ร่วมขับเคลื่อนการจัดการสารเคมีไทยให้ปลอดภัยสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน” (Moving Forwards Sound Chemicals Management for Sustainable Development) การประชุมดังกล่าวจัดโดยฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการพัฒนายุทธศาสตร์การจัดการสารเคมี ๔ หน่วยงาน คือ กรมวิชาการเกษตร กรมควบคุมมลพิษ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา และกรมโรงงานอุตสาหกรรม โดยการสนับสนุนจากศูนย์ความเป็นเลิศด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมและพิษวิทยา สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) กลุ่มอุตสาหกรรมเคมี สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และบริษัทปูนซิเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน)

การประชุมครั้งนี้ได้รับเกียรติจากพลเรือเอก ณรงค์ พิพัฒนาศัย รองนายกรัฐมนตรีและประธานกรรมการแห่งชาติฯ เป็นประธานเปิดการประชุม และมอบนโยบายการจัดการสารเคมีของประเทศในช่วง ๒ ปีข้างหน้า การประชุมฯ มีผู้เข้าประชุมจากทุกภาคส่วนประมาณ ๘๓๐ คน กิจกรรมประกอบด้วย การปาฐกถาพิเศษ การอภิปราย การนำเสนอผลงานวิชาการภาคบรรยายและโปสเตอร์ และนิทรรศการ ผลที่ได้รับจากการประชุม คือ ข้อเสนอแนะการพัฒนาแผนยุทธศาสตร์การจัดการสารเคมีแห่งชาติ ฉบับที่ ๕ ดังรายละเอียดตามเอกสารประกอบการประชุมหมายเลข ๓.๑

ความเห็นที่ประชุม

รองประธาน (กรมโรงงานอุตสาหกรรม) สอบถามว่า ได้จำแนกผู้เข้าประชุมจากแต่ละภาคส่วนหรือไม่ เพราะข้อเสนอแนะที่ได้รับจะทำให้เห็นว่ามาจากภาคส่วนไหนและเป็นประโยชน์ต่อการนำไปจัดทำแผนยุทธศาสตร์ฯ ต่อไป

ฝ่ายเลขานุการฯ (สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา) ชี้แจงว่าการประชุมครั้งนี้มีผู้เข้าประชุมทั้งหมด ๘๓๐ คน มาจากภาครัฐประมาณ ๔๐๐ คน ภาควิชาการประมาณ ๒๐๐ คน ภาคเอกชนประมาณ ๒๐๐ คน และส่วนที่เหลือมาจากภาคประชาสังคมและภาคประชาชน ทั้งนี้การประชุมครั้งนี้มีผู้เข้าประชุมมาจากสถาบันการศึกษาจำนวนมาก

ประธานฯ สอบถามถึงความถี่ของการจัดประชุมวิชาการ

ฝ่ายเลขานุการฯ (สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา) ให้ข้อมูลว่าการจัดประชุมวิชาการฯ ที่ผ่านมาเป็นส่วนหนึ่งของแผนงานโครงการขับเคลื่อนของแผนปฏิบัติการระยะกลาง (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๑) ภายใต้แผนยุทธศาสตร์การจัดการสารเคมีฯ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๖๔) กำหนดจัดขึ้นทุก ๒ ปี แต่ปัจจุบันอยู่ระหว่างการปรับแผนยุทธศาสตร์การจัดการสารเคมีฯ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๖๔) เป็นแผนยุทธศาสตร์ฯ ฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๙) จึงต้องไปกำหนดไว้ในแผนยุทธศาสตร์ฯ ฉบับต่อไป แต่อย่างไรก็ตามจะจัดประชุมทุก ๒ ปี

ประธานฯ ให้ความเห็นเนื่องจากการประชุมวิชาการฯ เชื่อมโยงกับการจัดประชุมระหว่างประเทศว่าด้วยการจัดการสารเคมี (International Conference on Chemicals Management : ICCM) จึงเสนอให้จัดประชุมก่อน

หรือหลังการประชุม ICCM เพื่อนำผลที่ได้จากการประชุม ICCM มาพิจารณาดำเนินการต่อไป และจัดกลุ่มข้อเสนอที่ได้รับจากการประชุมวิชาการฯ ครั้งนี้ให้สั้นกระชับ จำง่าย มีสิ่งหนึ่งที่ไม่เห็นในข้อเสนอก็คือการสร้างพลังผู้บริโภคซึ่งใช้ในต่างประเทศ คือ มาตรการ Buycott ยกตัวอย่าง เช่น สร้างพลังผู้บริโภคให้ซื้อตู้เย็นเฉพาะที่มีฉลากเบอร์ ๕ รวมทั้งใช้หลายมาตรการในการแก้ปัญหา ตามหลัก 5E: Education, Engineer, Economic, Enforcement และ Empowerment

มติที่ประชุม

รับทราบ

๓.๒ การใช้สารธรรมชาติทดแทนสารเคมี

ผศ.ดร.อำมร อินทร์สังข์ คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้นำเสนอผลงานวิชาการเรื่อง “การใช้น้ำมันหอมระเหยจากกานพลูและอบเชยในการควบคุมไรฝุ่น” และ “นวัตกรรมสูตรน้ำมันหอมระเหยพริกไทยดำในการควบคุมศัตรูเห็บ” ซึ่งเป็น ๒ ผลงานวิชาการ จาก ๔๖ ผลงานที่นำมาเสนอในการประชุมวิชาการระดับชาติเพื่อการจัดการสารเคมี ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๑๙-๒๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ ณ โรงแรมมิราเคิลแกรนด์ คอนเวนชั่น กรุงเทพมหานคร รายละเอียดตามเอกสารประกอบการประชุมหมายเลข ๓.๒/๑ และ ๓.๒/๒

ความเห็นที่ประชุม

ประธานฯ สอบถามว่าปัจจุบันผลิตภัณฑ์ดังกล่าวมีจำหน่ายแล้วหรือไม่

ผศ.ดร.อำมร อินทร์สังข์ ชี้แจงว่ามีจำหน่ายแล้วโดยบริษัทเล็ก ๆ ที่ทำวิจัยร่วมกันแต่การประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึง ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ สอบถามว่า ผลิตภัณฑ์น้ำมันหอมระเหยจากกานพลูและอบเชย มีรูปแบบอื่น เช่น การรม หรือไม่ เนื่องจากการสเปรย์บนที่นอนมากเกินไปจะเกิดเชื้อรา

ผศ.ดร.อำมร อินทร์สังข์ ชี้แจงว่า ในช่วง ๑๐ ปีที่ผ่านมายังไม่มีรายงานผลกระทบต่อผู้ใช้ อบรมมีคุณสมบัติฆ่าเชื้อราและแบคทีเรีย ปัญหาที่พบคือฉีดยามากเกินไป วิธีการฉีดที่ถูกต้องคือการฉีดปริมาณพอสมควรแล้วคลุมผ้าห่มทิ้งไว้ ส่วนกรรมสามารถทำได้ถ้าเป็นโรงแรม

นางสาวจรรุวรรณ ลิ้มสัจจะสกุล ผู้อำนวยการสำนักคุณภาพและความปลอดภัยอาหาร กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ให้ข้อมูลว่า ผลการศึกษาการสำรวจสารเคมีกำจัดศัตรูพืชในเห็บในตลาดค้าส่งขนาดใหญ่ ๔ ภาคของประเทศของกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ปี ๒๕๕๙ พบว่าภาคกลาง ในจังหวัดราชบุรี พบสาร cypermethrin และ N,N-Diethyl-meta-toluamide :DEET ในเห็บตุ๊กตาซึ่งอาจจะเกิดจากการใช้ในทางที่ผิด ส่วนที่จังหวัดระยอง พบ cypermethrin

ประธานฯ สอบถามความถี่ในการพ่นและผลิตภัณฑ์ที่ขึ้นทะเบียนกับสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา

ผศ.ดร.อำมร อินทร์สังข์ ชี้แจงว่าเป็นผลิตภัณฑ์วัตถุอันตรายที่ใช้ในบ้านเรือนหรือทางสาธารณสุข ส่วนความถี่ในการใช้คือสัปดาห์แรก พ่นหนึ่งครั้ง เพื่อฆ่าตัวโตเต็มวัย ส่วนไข่ ผลการทดลองในห้องปฏิบัติการต้องใช้ความเข้มข้นของสารมากกว่า ๒ เท่าและรมนานกว่า เพราะฉะนั้นโอกาสที่ไข่จะรอดมีเกินครึ่งต้องรมซ้ำในอีก ๑ สัปดาห์เพื่อฆ่าตัวอ่อนที่ออกมา หลังจากนั้น ๒-๓ เดือน/ครั้ง

ประธานฯ สอบถามว่า เครื่องกรองอากาศ เครื่องฟอกอากาศ สามารถช่วยได้หรือไม่ และโครงการวิจัยสมุนไพรฆ่าเห็บในสัตว์เลี้ยงหรือไม่

ผศ.ดร.อำมร อินทร์สังข์ ชี้แจงว่าช่วยได้บางส่วน เฉพาะมูลที่ฟุ้งไปบริเวณเครื่องฟอกอากาศ ซึ่งเครื่องดังกล่าวไม่สามารถฆ่าไรฝุ่นได้เพราะอยู่บนที่นอน ส่วนหมัดสามารถใช้ได้ แต่เห็บ เรือด จากการทดลองเบื้องต้นพบว่าฆ่ายากเป็นเป็นสัตว์ที่ทน จึงเป็นโจทย์วิจัยที่ทำหาย

ประธานฯ เสนอให้สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ส่งเสริมสนับสนุนนวัตกรรมเกี่ยวกับวัตถุอันตรายและอาหารด้วย

มติที่ประชุม

รับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องเพื่อพิจารณา

๔.๑ กรอบการพัฒนาแผนยุทธศาสตร์การจัดการสารเคมีแห่งชาติ ฉบับที่ ๕

นางยุวรี อินนา นักวิชาการอิสระ ที่ปรึกษาโครงการพัฒนาแผนยุทธศาสตร์การจัดการสารเคมี ฉบับที่ ๕ นำเสนอกรอบแนวคิดการพัฒนาแผนยุทธศาสตร์ฯ ฉบับที่ ๕ ประกอบด้วยปัจจัย ๓ ด้าน คือ ปัจจัยภายใน ได้แก่ รัฐธรรมนูญ ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔) ปัจจัยภายนอก ได้แก่ Sustainable development goal 2030: SDGs, Strategic approach to international Chemicals management : SAICM, WHO: chemicals roadmap เป็นต้น และผลการประเมินความสำเร็จแผนยุทธศาสตร์การจัดการสารเคมีแห่งชาติ ฉบับที่ผ่านมา รวมทั้งข้อเสนอจากการประชุมวิชาการระดับชาติเพื่อการจัดการสารเคมี ครั้งที่ ๑ รายละเอียดกรอบการพัฒนาแผนยุทธศาสตร์ฯ ฉบับที่ ๕ ตามเอกสารประกอบการประชุมหมายเลข ๔.๑/๔

ความเห็นที่ประชุม

ประธานฯ ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่าปัจจุบันแผนยุทธศาสตร์ฯ ฉบับที่ ๔ ยังไม่สิ้นสุดแต่ดำเนินการมาได้ ๖ ปี เมื่อรัฐบาลมีแผนยุทธศาสตร์ ๒๐ ปี, Thailand 4.0 สำนักงานพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มีแผนชาติฯ ๕ ปี คณะกรรมการแห่งชาติฯ จึงให้มาทบทวนแผนยุทธศาสตร์การจัดการสารเคมีแห่งชาติใหม่ให้สอดคล้องกัน

ผู้แทนมูลนิธิสาธารณสุขกับการพัฒนา สอบถามว่า ตามข่าวที่เครือข่ายเตือนภัยสารเคมีกำจัดศัตรูพืช (Thailand Pesticide Alert Network: Thai-PAN) แฉลงข่าวเรื่องการห้ามใช้สารเคมีซึ่งเนื้อหาสาระของกระทรวงสาธารณสุขและกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ไม่ตรงกัน แผนยุทธศาสตร์การจัดการสารเคมีฉบับใหม่จะมีกลไกหรือกลวิธี เรื่องข้อมูลวิชาการที่ไม่สอดคล้องกันเพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหาได้อย่างไร

ผู้แทนสำนักงานพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้ให้ความเห็นว่าประเด็นห่วงใยหรือในคณะทำงานฯ แผนยุทธศาสตร์ฯ ฉบับที่ ๕ ควรเป็นงานที่จับต้องได้และเกี่ยวข้องกับทุกภาคส่วน เช่น กลวิธีเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการ ข้อตกลงระหว่างประเทศ ความเห็นต่างกันระหว่างองค์กร อุตสาหกรรมในพื้นที่ การนำเข้าสารเคมีในเขตพื้นที่ การเพิ่มประสิทธิภาพองค์กรหรือองค์กรที่จะมาดูแลเรื่องนี้ และระบบการติดตาม

ประธานฯ เสนอว่ากรณีที่มีความเห็นแตกต่างกัน ต้องนำเอกสารหลักฐานมาหารือกันมีกลไกกระบวนการ พิสูจน์ได้ แผนยุทธศาสตร์การจัดการสารเคมีฉบับใหม่ สามารถใช้จัดการสถานการณ์จริงได้หรือไม่ ในยุทธศาสตร์ ๔ พัฒนาการความรู้และนวัตกรรม เป็นสิ่งสำคัญที่สุดไม่เฉพาะความปลอดภัยอย่างเดียว ต้องมองการขับเคลื่อนสังคมและการพัฒนาเศรษฐกิจด้วย ส่วนยุทธศาสตร์ ๓ สร้างศักยภาพ ต้องใช้ Empowerment และ Education ร่วมกัน รวมทั้งหน่วยงานของรัฐจะไปสนับสนุนภาคประชาชนให้เข้มแข็งได้อย่างไร ถ้ามีภาคประชาชนที่เข้มแข็งจะทำให้ทำงานได้ง่ายขึ้น

ผู้แทนสำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร เสนอให้ยุบรวมกลวิธี หรือหาความเชื่อมโยงแต่ละยุทธศาสตร์ ถ้ามีกลวิธีมากจะขาดข้อมูลมาเติมเต็ม

ประธานฯ เห็นด้วยว่าถ้ามีกลวิธีมากไปจะทำให้แยกส่วน ควรเขียนเป็นยุทธศาสตร์ ๑ ถึง ๔ แต่ละยุทธศาสตร์และกลวิธีเชื่อมโยงกัน

ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ให้ข้อมูลว่า สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ทำเรื่องความปลอดภัยห้องปฏิบัติการและเรื่องลดความเสี่ยง ถ้าพิจารณาจากยุทธศาสตร์ อาจยังไม่ครอบคลุม ที่ผ่านมาได้สนับสนุนมหาวิทยาลัยทั่วประเทศทำเรื่องความปลอดภัยห้องปฏิบัติการ ให้แต่ละมหาวิทยาลัยรายงานเมื่อเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ เพื่อถอดบทเรียนให้กับมหาวิทยาลัยอื่นป้องกันได้ ซึ่งได้ข้อมูลค่อนข้างน้อยเพราะกระทบต่อชื่อเสียงของหน่วยงาน ดังนั้นจึงได้กลับมาส่งเสริมสนับสนุนฐานข้อมูลการใช้สารเคมี แต่ก็ได้ข้อมูลยาก

ประธานฯ เสนอให้หาวิธีการทำเชิงบวก คนที่ทำดีให้รางวัล ให้ตราสัญลักษณ์แทน

ผู้แทนกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม ตั้งข้อสังเกตว่าในทางปฏิบัติจะมีกลไกอะไรที่จะทำให้แต่ละยุทธศาสตร์ให้เชื่อมประสานกัน ยกตัวอย่าง ยุทธศาสตร์ ๔ พัฒนาการความรู้และนวัตกรรม การพัฒนาสารทดแทนที่จะบรรลุเป้าประสงค์แผนยุทธศาสตร์การจัดการสารเคมีแห่งชาติและการผลิตและการบริโภคอย่างยั่งยืน (Sustainable

Consumption and Production) การใช้สารเคมีต้องลดลง หรือใช้ในระดับปลอดภัย และถูกทดแทนด้วยสารจากพืช ในการขับเคลื่อนควรมี roadmap นำไปสู่การไม่ใช้สารเคมี เช่น ผักปลอดสาร เนื้อสัตว์ปลอดภัย แผนยุทธศาสตร์การจัดการสารเคมีแห่งชาติจะขับเคลื่อนได้เร็วมากหากเน้นเรื่องของสุขภาพ

ประธานฯ เสนอให้ทำ one page ย่อส่วน ยกตัวอย่างเช่น ๑) เชื่อมโยงปัจจัยภายในและภายนอก ๒) เชื่อมโยงแผนเดิม และ ๓) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน แบบกระชับ วัตถุประสงค์สั้น ๆ เฉพาะหัวข้อ นำข้อมูลที่ได้จากการประชุมวิชาการระดับชาติ คือ นโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงอุตสาหกรรม และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มากำหนดเป็นเป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนยุทธศาสตร์ฯ ฉบับที่ ๕ ซึ่งต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อให้เป็นเป้าหมายสอดคล้องกันมีกลไกการดำเนินงานและการนำไปใช้

ผศ.ดร.อำมร อินทร์สังข์ เสนอให้แต่ละยุทธศาสตร์มีองค์กรรับผิดชอบหลักเพื่อแบ่งภาระหน้าที่ เรื่ององค์กรกลางสารเคมี มีหลายประเทศที่มี

ประธานฯ ชี้แจงว่าได้กำหนดไว้ในแผนยุทธศาสตร์ฯ ฉบับที่ ๔ แต่ยังไม่แล้วเสร็จ เป็นผลการศึกษา และแผนยุทธศาสตร์ฯ ฉบับที่ ๕ จะต้องนำมาดำเนินการ ซึ่งต้องการ strong political commitment แต่ต้องมีข้อมูล และงานวิชาการรองรับ ในต่างประเทศ สหภาพยุโรป มีกฎหมาย REACH ซึ่งแผนยุทธศาสตร์ฯ สามารถเทียบเคียงกับ REACH ได้หรือไม่ จะต้องมีกลไกกลางมากำกับดูแล

รองประธานฯ (กรมโรงงานอุตสาหกรรม) ให้ความเห็นว่าร่างตัวชี้วัด ๑๒ ตัว ยกตัวอย่างตัวชี้วัดหลักที่ ๑ ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องสารเคมีและความปลอดภัยในการใช้สารเคมีเพิ่มขึ้น ต้องมีข้อมูลเปรียบเทียบ ค่าฐาน และค่าเป้าหมายว่าเพิ่มหรือลดเท่าไร

ประธานฯ ให้ความเห็นเพิ่มเติมว่าตัวชี้วัดจะต้องมีค่าเป้าหมาย ยกตัวอย่างเช่น กระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีตัวเลขชัดเจน จากนั้นจึงไปคิดกิจกรรมและงบประมาณเพื่อบรรลุเป้าหมาย ตัวชี้วัดเป็นสิ่งที่วัดการเปลี่ยนแปลง มีแหล่งข้อมูลมาตรฐาน และกลไกจัดการฐานข้อมูล

ผู้แทนกรมควบคุมโรค ให้ความเห็นว่าใน ๒๐ กลวิธี ช่องแรก กำหนดเป้าหมายเจาะจงไปในแต่ละภาคส่วน พิจารณาแล้วจะมีเพียง ๑๕ กลวิธีที่จะลดความเสี่ยง ซึ่งสามารถนำไปเขียนความเชื่อมโยงได้

ผู้แทนศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงคมนาคม ให้ความเห็นว่า กลวิธีมีความครอบคลุม แต่สิ่งที่ขาดไปคือการกำหนดเป้าหมาย เป้าประสงค์ที่เป็นรูปธรรม แต่ละยุทธศาสตร์หน่วยงานสามารถนำไปปฏิบัติได้โดยกำหนดแผนงานกิจกรรม

ผู้แทนสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง เสนอให้นำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในกลวิธี รวมทั้งในการดำเนินการ ต้องมีการติดตาม ประเมินผล และต้องนำกลับมาสรุปเสนอผลการดำเนินการต่อผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณา และเสนอให้ทำ one page เป็น infographic

ประธานฯ เห็นด้วยว่าต้องเชื่อมโยงเป็น big data

ผศ.ดร.อำมร อินทร์สังข์ ให้ความเห็นว่ายุทธศาสตร์ ๓ สร้างศักยภาพ เพิ่มความรู้ความปลอดภัยสารเคมีแก่เกษตรกรหรือประชาชน ซึ่งเกษตรกรรู้ แต่ไม่ปฏิบัติจะทำอย่างไร จะมีบทลงโทษหรือไม่

ประธานฯ เสนอให้ภาครัฐสนับสนุนเครือข่ายภาคประชาสังคมให้มีความเข้มแข็ง

ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ เสนอให้ยุบเครือข่ายวิชาชีพของกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี หรือเครือข่ายทั่วไป เนื่องจากเป็นกลุ่มที่อยู่ในภาครัฐและภาคเอกชน

ผู้แทนสำนักงานพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เสนอให้มองยุทธศาสตร์ ๓ อย่างเชื่อมโยงเป็นเวทีที่ทุกภาคส่วนมาร่วมกันทำงานเพื่อทำให้เห็นภาพชัดเจนขึ้น

ประธานฯ เสนอให้เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนแสดงความคิดเห็น หรืออาจใช้กลไกสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ของสำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ โดยพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๐ ซึ่งจัดทุกปี เป็นเวทีเฉพาะประเด็นที่ทุกภาคส่วนเข้าร่วมครบถ้วน และได้ให้ความเห็นเรื่อง “ยุทธศาสตร์” กับ “ยุทธวิธี” เป็นภาษาทางทหาร และ “กลยุทธ์” กับ “กลวิธี” เป็นภาษาพลเรือน ให้เลือกใช้แบบใดแบบหนึ่ง ส่วนเรื่องการสร้างศักยภาพ (potential) นั้นเป็นสิ่งที่มียู่ออยู่แล้ว ควรปรับเป็น “พัฒนาขีดความสามารถ (capacity)” แทน

ผู้แทนศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงคมนาคม เสนอให้จัดเรียง ยุทธศาสตร์ใหม่เป็น ยุทธศาสตร์ ๑ ลดความเสี่ยง ยุทธศาสตร์ ๒ สร้างศักยภาพ ยุทธศาสตร์ ๓ พัฒน่องค์ความรู้และ นวัตกรรม ยุทธศาสตร์ ๔ เพิ่มประสิทธิภาพการจัดการ ส่วนกลวิธีข้อตกลงและพันธกรณีระหว่างประเทศ ควรอยู่ใน ยุทธศาสตร์ ๒ เพราะเป็นการสร้างศักยภาพของประเทศไทยในเวทีระหว่างประเทศ

ประธานฯ ให้ความเห็นว่าถ้าเขียนแบบเชื่อมโยง จะไม่เกิดลำดับชั้นของยุทธศาสตร์ ทุกยุทธศาสตร์ เชื่อมโยงกัน มีความเท่าเทียมกัน

ผู้แทนสำนักงานพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สอบถามว่าแผนยุทธศาสตร์ฯ ฉบับที่ ๕ จะ สามารถตอบเป้าหมาย SDGs เป้าที่ ๑๒.๔ บรรลุการจัดการสารเคมีและของเสียด้วยวิธีที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ภายใน ปี ๒๕๖๓ ได้มากน้อยเพียงไร

ประธานฯ ให้ความเห็นว่าต้องไปดูว่า SDGs วัดความสำเร็จอย่างไร ถ้าช่องว่างมากก็ต้องยอมรับหรือ ต้องเร่งการดำเนินงาน และเป้าประสงค์หลายตัวของ SDGs ประเทศไทยบรรลุแล้ว

ผู้แทนกรมอนามัย ให้ความเห็นว่าข้อตกลงระหว่างประเทศ และพันธกรณีระหว่างประเทศควรอยู่ใน ยุทธศาสตร์เพิ่มประสิทธิภาพการจัดการ

ประธานฯ ให้ความเห็นว่าอนุสัญญามินามาตะว่าด้วยปรอทที่ประเทศให้ภาคยานุวัติและอนุสัญญา มีผลบังคับใช้แล้วนั้น ความเห็นส่วนตัวยังมีความจำเป็นทางการแพทย์ เช่น เครื่องมือทางการแพทย์ เครื่องวัดความดัน โลหิตแบบที่มีปรอท และยาฆ่าเชื้อราในหู Tincture merthiolate

ฝ่ายเลขานุการฯ (กรมควบคุมมลพิษ) ชี้แจงว่า เครื่องวัดความดันโลหิตแบบที่มีปรอท อนุสัญญาฯ ไม่ได้ห้ามใช้ในทันที ประเทศไทยสามารถขอยกเว้นได้โดยพิจารณาความจำเป็น ส่วนเรื่องเป้าหมาย SDGs นั้นนอกจาก เป้าหมายข้อที่ ๑๒.๔ แล้วยังมีเป้าอื่น ๆ เช่น ความปลอดภัยอาหาร ความยากจน เป็นต้น

ประธานฯ ให้ความเห็นว่าสามารถขอยกเว้นการใช้ปรอทในบางผลิตภัณฑ์ได้ แต่ขณะนี้เครื่องวัด ความดันแบบไม่มีปรอท หาซื้อยาก ไม่ใช่เรื่องของการลดการใช้แต่เป็นเรื่องของอุปสงค์อุปทานด้วย

ฝ่ายเลขานุการฯ ให้ข้อมูลว่าหลังจากการประชุมคณะอนุกรรมการฯ จะจัดประชุมระดมสมองและ รับฟังความคิดเห็นพัฒนารายละเอียดแผนยุทธศาสตร์การจัดการสารเคมีแห่งชาติ ฉบับที่ ๕ หรืออาจเป็นเวทีตาม ความเห็นของประธานฯ จากนั้นจะนำร่างแผนยุทธศาสตร์ฯ เข้าสู่การประชุมคณะทำงานพัฒนาแผนยุทธศาสตร์ฯ ฉบับที่ ๕ และนำมาเสนอคณะอนุกรรมการฯ ต่อไป

มติที่ประชุม

รับทราบกรอบแผนยุทธศาสตร์การจัดการสารเคมีแห่งชาติ ฉบับที่ ๕ และให้รับความคิดเห็นและ ข้อเสนอแนะจากที่ประชุมไปปรับกรอบแผนยุทธศาสตร์ฯ และดำเนินการต่อไป โดยไม่ต้องกลับมาพิจารณาอีก

ระเบียบวาระที่ ๕ เรื่องอื่น ๆ

กำหนดประชุมคณะอนุกรรมการฯ ครั้งที่ ๓/๒๕๖๐ วันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

มติที่ประชุม

รับทราบ

เมื่อไม่มีผู้ใดเสนอเรื่องต่อที่ประชุมอีก ประธานกล่าวขอบคุณที่ประชุม และปิดการประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๒.๒๐ น.

นางสาวพิชญา ศักดิ์ศรีพาณิชย์

เภสัชกรปฏิบัติการ

ผู้จัดรายงานการประชุม

นางอมรรัตน์ สีนะนิกุล

เภสัชกรชำนาญการพิเศษ

ผู้ตรวจรายงานการประชุม